

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра статистики

РЕФЕРАТ
кваліфікаційної роботи
на здобуття освітнього ступеня магістра
зі спеціальності 051 «Економіка»
за магістерською програмою професійного спрямування
«Статистика бізнесу»
на тему:

«СТАТИСТИЧНИЙ АНАЛІЗ РИНКУ ПРАЦІ В УКРАЇНІ»

Виконавець

студент 65 групи

ОЕФ факультету

Голубчикова Юлія Владиславівна

Науковий керівник

к.е.н., доцент

Вітковська К.В.

ОДЕСА 2018

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Формування ринку праці є однією з найскладніших соціально-економічних проблем України, а проблема зростання безробіття та падіння зайнятості є найгострішою. Зайнятість та безробіття – це дві взаємопов'язані проблеми, які охоплюють не лише нашу державу – Україну, але й більшість країн світу. Через безробіття виникає замкнене коло проблем, таких як: міграція населення, зменшення рівня споживання, а відповідно і його виробництва, підвищення вимог до праці та її знецінення.

Актуальність дослідження даної теми зумовлена тим, що в на сучасному етапі розвитку економіки особливої актуальності набувають проблеми ефективної зайнятості населення України, створення ринку робочої сили і запобігання масового безробіття.

Метою даної магістерської роботи є статистичне дослідження ринку праці України і та виявлення основних тенденцій, що характеризують динаміку зайнятості та безробіття.

Для досягнення поставленої мети у ході роботи були поставлені наступні **завдання**:

- 1) опис сутності категорії «ринку праці», його елементів і функцій
- 2) розрахунок основних показників ринку праці
- 3) аналіз динаміки безробіття та зайнятості
- 4) аналіз структури безробіття та зайнятості
- 5) виявлення основної тенденції розвитку рівня безробіття та зайнятості у регіональному розрізі
- 6) співставлення попиту та пропозиції робочої сили
- 7) аналіз динаміки та структури кількості зареєстрованих безробітних
- 8) дослідження динаміки працевлаштування
- 9) виявлення основних причин незайнятості зареєстрованих безробітних
- 10) визначення шляхів покращення роботи Служби Зайнятості
- 11) побудова моделі безробітного населення
- 12) запропонувати шляхи покращення становища на ринку праці

Об'єктом дослідження магістерської роботи є процес оцінювання показників зайнятості та безробіття України.

Предметом дослідження магістерської роботи є ринок праці України та його окремі складові.

Для вирішення поставлених у роботі завдань були використані наступні статистичні **методи**: статистичного спостереження, статистичного групування, методи відносних та середніх величин, методи аналізу ряду динаміки та математичного моделювання. Широко були застосовані методи табличного, графічного та схематичного представлення даних.

Інформаційною базою проведеного дослідження виступили нормативно-законодавчі акти України, дані офіційних статистичних збірників, наукові публікації вітчизняних і закордонних вчених, електронні ресурси офіційних сайтів Державної

служби статистики та державних установ, результати спостережень, опитувань і обстежень та інших методів збирання первинних даних про стан зайнятості та безробіття в Україні.

При виконанні дипломної роботи використовувались комп'ютерні програми Microsoft Word та Microsoft Excel.

Кваліфікаційна робота магістра складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел (33 найменувань) та 9 додатків. Загальний обсяг роботи становить 83 сторінок. Основний зміст викладено на 43 сторінках. Робота містить 9 таблиць, 18 рисунків.

За результатами виконання кваліфікаційної роботи магістра опубліковано 1 статтю: «Статистичний аналіз динаміки та стану безробіття в Україні».

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

Магістерська робота складається з трьох розділів, в яких послідовно аналізується поставлена проблема.

У *першому розділі* «ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ СТАТИСТИЧНОГО ДОСЛІДЖЕННЯ РИНКУ ПРАЦІ В УКРАЇНІ» широко розглянуто ринок праці, його основні функції та елементи, розкрито сутність безробіття та зайнятості, наведені їх основні форми та види, представлена сегментація ринку праці в Україні.

У *другому розділі* «СТАТИСТИЧНИЙ АНАЛІЗ ОСНОВНИХ ПОКАЗНИКІВ РИНКУ ПРАЦІ» проаналізовані показники динаміки та структури зайнятості та безробіття (за місцем проживання, статтю та віковими групами). Здійснений регіональний розподіл рівня безробіття та зайнятості в Україні. Аналізовано структуру неформально зайнятого населення за статусами зайнятості, статтю та місцем проживання у 2017 році. Виділені основні причини безробіття та запропоновані шляхи його подолання.

У *третьому розділі* «СТАТИСТИЧНА ОЦІНКА СТАНУ ТА РОЗВИТКУ РИНКУ ПРАЦІ В УКРАЇНІ» здійснено аналіз динаміки кількості наявних вільних місць та чисельності зареєстрованих безробітних, представлено структуру навантаження зареєстрованих безробітних на 10 вакансій за професійними групами. Розглянуто динаміку рівня працевлаштування в Україні. Запропонована стратегія модернізації праці Служби Зайнятості. Здійснений регресійний аналіз безробіття в Україні.

ВИСНОВКИ

Проведене дослідження дозволило зробити висновки, основні з яких такі:

1. Найвищий рівень зайнятості був виявлений у м. Києві – 61,8%, Дніпропетровській (58 %) та Харківській (60,6%) областях, а найнижчий – у Волинській (48,8%) та Донецькій (49,4%) областях.
2. Порівнявши рівень зайнятості населення України в міській та сільській місцевості, було виявлено, що значення даного показника для всього населення у містах (56,9%) перевищує його значення в селах (54,4 %) на 2,5

- в.п., але в окремих вікових групах, а саме у 15-24 роки та 60-70 років, навпаки в сільській місцевості рівень зайнятості населення вищий, ніж у міській.
3. Найбільша частка зайнятого населення України у 2017 році розташувалася у оптовій та роздрібній торгівлі/ремонт автотранспортних засобів і мотоциклів (21,8%), сільському, лісовому, рибному господарстві (17,7%) та промисловості (15,1%).
  4. Найвищий рівень безробіття у 2017 році спостерігався у населення віком 15-24 роки (18,9 %), а найнижчий – у віковій групі 60-70 років (0,1 %).
  5. Одними із основних причин незанятості в Україні у 2017 році є звільнені за власним бажанням, за угодою сторін (34,5%), вивільнені з економічних причин (23,2%) та не працевлаштовані після закінчення загальноосвітніх та вищих навчальних закладів (12,2%).
  6. В Україні у 2017 році на 1000 осіб економічно активного населення припадає 95 осіб безробітного населення
  7. В Україні на початку 2017 року пропозиція робочої сили перевищувала попит на неї в 9 разів, а на кінець 2017 перевищення вже сягнуло в 7 разів. Найвища пропозиція робочої сили спостерігалася в таких галузях, як сільське господарство, лісове господарство та рибне господарство (110,1 тис. осіб або 26,9 %) і промисловість (91,7 тис. осіб або 22,4 %).
  8. На початку 2017 рока із загальної кількості зареєстрованих безробітних лише 3,9% були працевлаштовані. У 2017 році, майже в кожному місяці, відсоток влаштування зареєстрованих безробітних жінок більше, ніж чоловіків, тільки у березні (36,9% проти 18,2%), квітні (35,4% проти 22,1%), травні (20,4% проти 19,4%) та жовті (28,2 проти 19%) аналізований показник у чоловік був більший за жінок.
  9. У 2017 році середня тривалість пошуку роботи безробітними в середньому по Україні складає 7 місяців і це на два місяці більше, ніж у 2014 році.
  10. Аналіз коефіцієнтів регресії показав, що збільшення валового регіонального продукту на одну грн.. призведе до зменшення рівня безробіття лише на 0,001 відсотковий пункт, а зростання кількості жінок, що приходяться на 1000 чоловіків, навпаки призведе до зростання рівня безробіття на 0,04 відсоткових пункти.
  11. Розраховані коефіцієнти еластичності показали, що найбільший позитивний відносний вплив на рівень безробіття населення в Україні за період 2015-2017 рр. мав валовий регіональний продукт на душу населення, а саме його зростання на одну грн.. призведе до зниження рівня безробіття на 3,6 відсотки, що є позитивною тенденцією. Зростання ж кількості жінок, які приходяться на 1000 чоловіків сприятиме збільшенню безробіття на 4,2%. Кожні 3,65 доби внаслідок дії всіх неврахованих в моделі факторів рівень безробіття в Україні збільшувався на 0,2 відсотка
  12. У 2017 році, майже в кожному місяці, відсоток влаштування зареєстрованих безробітних жінок більше, ніж чоловіків, тільки у березні (36,9% проти

- 18,2%), квітні (35,4% проти 22,1%), травні (20,4% проти 19,4%) та жовті (28,2% проти 19%) аналізований показник у чоловік був більший за жінок. У Харківській області було виявлено найбільшу кількість зареєстрованих безробітних серед усіх регіонів України, а саме 49,2 тис. осіб, але майже 82% були працевлаштовані Службою Зайнятості
13. Згідно зі статистичними даними, було встановлено, що 2017 році порівняно з 2016 роком в Україні зменшилось навантаження на одне робоче місце на 37%. Якщо у 2015 році на одне вільне робоче місце претендувало в середньому 19 осіб, то у 2016 році вже 11 осіб, а в 2017 р. – 7 осіб.
14. Найвищий рівень безробіття серед регіонів України, із зрозумілих причин, зафіксований у Луганській (17,8%) та Донецькій (15,0%) областях. Найбільша кількість регіонів згрупувалася у проміжку 8,6-11% і до неї входять наступні області: Вінницька (10,7%), Житомирська (10,8%), Закарпатська (10,5%), Запорізька (10,7%), Миколаївська (10,3%), Черкаська (10,2%), Сумська (9,1%), Дніпропетровська (8,5%), Івано-Франківська (8,5%) та Хмельницька (8,9%).
15. В Україні у 2017 році на 1000 осіб економічно активного населення припадає 95 осіб безробітного населення. Що ж стосується Одеської області, то на 1000 осіб економічно активного населення припадає 73 осіб безробітного населення. Порівнюючи Одеську область з Україною в цілому, можна зробити висновок, що коефіцієнт безробіття в Україні значно вищий ніж в Одеській області.
16. У 2017 році на 1000 осіб економічно активного населення в Україні в цілому припадає 58 осіб безробітних чоловіків, в Одеській області даний показник менший на 8 осіб, великого розмаху в показниках немає, чого не можна сказати про кількість жінок. У 2017 році на 1000 осіб економічно активного населення в Одеській області припадало 20 осіб безробітних жінок, а по Україні в цілому припадає 36 осіб, що в 1,8 разів більше. Можна зробити висновки, що структура безробітних жінок в Одеській області та Україні значно відрізняється, чого не можна сказати про чоловіків.
17. Основні шляхи вирішення проблем безробіття мають включати цілу низку заходів, зокрема:
- приведення законодавства України у відповідність до міжнародних норм і принципів;
  - запровадження механізмів захисту внутрішнього ринку праці;
  - реалізацію Державної та регіональних програм зайнятості;
  - сприяння стабільній діяльності стратегічно важливих підприємств;
  - зниження податків для підприємств, за умови збереження робочих місць (для компенсування витрат на прийом нових працівників);

- забезпечення збереження ефективно функціонуючих робочих місць та створення нових;
- створення сприятливих умов для розвитку малого бізнесу та підприємницької діяльності безробітних;
- надання державою пільгових кредитів для виплати зарплати додатково зайнятим на виробництві, які за розміром будуть дорівнювати зарплаті;
- легалізацію тіньової зайнятості

АНОТАЦІЯ

Голубчикова Ю.В. «Статистичний аналіз ринку праці в Україні» Кваліфікаційна робота на здобуття освітнього ступеня магістра зі спеціальності 051 «Економіка» за магістерською програмою професійного за спрямування «Статистика бізнесу»– Одеський національний економічний університет. – Одеса, 2018.

У роботі розглядаються теоретичні аспекти ринку праці, його основні функції та елементи. Проаналізовано динаміку та структуру зайнятості та безробіття. Запропоновано шляхи скорочення безробіття та стратегія покращення діяльності служби зайнятості.

Ключові слова: ринок праці, сегментація ринку праці, рівень безробіття, занятість, неформальна занятість, зареєстрований безробітний, попит та пропозиція робочої сили, працевлаштування, регіональний розподіл, професійні групи, вакансія, служба зайнятості, регресійний аналіз, економічне активне населення, ВВП на душу населення, індекс споживчих цін, середня заробітна плата, структура та динаміка, основна тенденція

ANNOTATION

Golubchikova Y.V. "Statistical analysis of the labor market in Ukraine"

Qualifying work on obtaining a master's degree in the specialty 051 "Economy" under the master's program «Business Statistics»– Odessa National Economics University– Odessa, 2018.

The work deals with the theoretical aspects of the labor market, its main functions and elements. Author analysis the dynamics and structure of employment and unemployment. The ways of reducing unemployment and the strategy of improving the work of the employment service are offered.

Keywords: labor market segmentation, unemployment rate, employment, informal employment, registered unemployed, labor supply and demand, employment, regional distribution, professional groups, job vacancy, employment service, regression analysis, economically active population, GDP per capita, index consumer prices, average wages, structure and dynamics, the main trend